Imprimatur, ſi videbitur R. P. M. Sacri Palatij Apoſtol.
Cæſar Fidelis Viceſg.

Imprimatur.
Fr. Auguſtinus Galaminius Sac. Pal. Magiſter.
die 26. Iulij. 1607.

IN FVNERE

ILLVSTRISS.^MI AC REVEREND.^MI D.D.

CAESARIS CARDINALIS BARONII

Oratio.

VNESTVM, & lachrymabilem illum diem mihi memoria repetenti, quo ſublatum nobis præclariſſimum Eccleſiæ Catholicæ lumen Cæſarem Cardinalem Baronium lamentati ſumus, & ſepulchrales iſtas faces exigua illius extincti ſolis indicia contuenti, renouatur PP. Ampliſſ. infixus animo dolor, qui omnẽ ferè adimit ad eius dicenda præconia facultatẽ. Verùm non patitur tanti viri dignitas, neque grati animi debitum officium, neque veſtra hæc in eum pietas, atque beneuolentia, me, licet in eo commendando longè imparem, at in diligendo nemini non parem, iam ſilere, vbi nulla neque gens, neque natio Chriſtianæ Reip. reperitur, cui non ſit eius iucunda laudatio, cuius acerbæ mortis magno ſemper erit cum dolore deploranda calamitas. Quamquam autem non ignoro materiæ grauitatem, præſtantiam iudiciorum veſtrorum, exiguitatem ingenij mei, & breues anguſtias temporis ad cogitandum mihi datas, & ad loquendum; tamen non ſunt hæc eiuſmodi, vt me à dicendo planè deterreant; quin potius vel iacentem animum erigunt, atque confirmant. Cum enim in Baronio dignè ac meretur exornando, ipſius eloquentiam video prorſus deſiderari, nec eſſe quempiam tanta dicendi facultate munitum, qui, ſi eum laudaturus accedat, poſt adhibitas eloquentiæ ſuæ vires, conſumptumque ſpatium longiſſimi temporis non fateatur excuſationis veniam ſibi eſſe

tribuendam, in eam ipſe ſpē adducor fore, vt tantum mihi veniæ pro veſtra benignitate concedatis, quantum & eloquentiſſimo cuiq. tribuere oporteret. Quod ſi ego à vobis me impetraſſe ſentiam, enitar quantum potero, vt eius admirabilis vitæ imaginem, ſi non expreſſam penitus, ſuiſque vt par eſſet, coloribus exornatam; at certè delineatam leuiter, adumbratamq. cernatis. Igitur, vt indè potiſſimum exordiar, vndè clariora cæpit indicia virtutum oſtendere, quæ illum vniuerſo Orbi notiſſimum reddiderunt, Adoleſcens, poſteaquam optimis inſtructus artibus, & diſciplinis, relictis patria, & parentibus, Romam venit, diuinoq. impellente numine, Beato parenti noſtro Philippo ſe tradidit, à quo ſanctiſſimis inſtitutionibus ad Chriſtianam pietatem informaretur, tales inprimis progreſſus in humilitate fecit, vt arripuiſſe potius eam, quàm addidiciſſe videretur. Cernebat bonæ indolis adoleſcens eximia in Philippo exempla virtutum, & quē admirari ſatis non poterat, imitari pro viribus conabatur. Inuiſebat eum frequentiſſimè, adhærebat eius lateri, obſeruabat in eo diligenter quicquid decerpere poſſet ad exornādum quaſi virtutum floribus animum ſuum. In quo quidem ei nunquam accidit, quod euenire in pleriſq. ſolet, vt aſſiduitas familiaritatem, familiaritas contemptum faceret; ſed eum ita ſemper colebat, quaſi parentem; ita admirabatur, quaſi quotidiè nouum cerneret. Exindè non multo poſt Chriſtianæ perfectionis deſiderio incenſus, & diuinæ voluntatis explendæ ſtudio inflammatus, totos tres annos aſſiduis precibus, lachrymiſq. vberrimis à Deo flagitare cœpit, vt ſibi quā vitæ rationē amplecti ſe vellet, oſtenderet. Etenim de matrimonio cogitare nè poterat quidem; religioſæ verò, aſperrimæq. vitæ deſiderio quamquā vehementer afficiebatur; tamen latentes fortaſſè Dæmonis inſidias veritus, quid ſibi agēdum eſſet, ignorabat. Tandem poſt multas effuſas preces, vt primùm à Philippo cognouit eam eſſe Dei voluntatem, vt Eccleſiaſticam vitam in ſeculo amplecteretur, continuò non acquieſcendum carni, & ſanguini; ſed ſancti Spiritus, qui bonæ menti ſemper occurrit, voluntati omninò ſibi obtemperandum exiſtimauit. Quapropter diuinæ

gloriæ

gloriæ deſiderio, ſuæq. ac proximorum ſalutis amore magis, magiſq. ſuccenſus, ſacris ordinibus initiatus, & noſtræ tunc enaſcentis Congregationis alumnus effectus eſt. Quoniam autem intelligebat optimam futuram fuiſſe humilitatis, Chriſtianæq. perfectionis acquirendæ rationē, ſi quam animo conceperat, Philippo in omnibus obediendi voluntatem, perpetui voti ſponſione confirmaſſet, diuinò fretus auxilio, non prætermiſit vouere, quod cogitarat, & quod promiſit, impleuit; Vſqueadeò, vt nihil vnquam aggrederetur, in quo Philippum & ſuæ conſcium voluntatis, & ductorem operis non haberet: nimirum veluti grauiſſimum piaculum verebatur quicquid illo neſciente perfeciſſet. Ad illius verò voluntatem exequendam tàm erat paratus, tàm expeditus, tàm celer, vt obtemperare prius ipſe, quàm Philippus, non dicam verbis, ſed nutibus imperare videretur. Quæ animi celeritas non in ijs ſolum peragendis, quæ eſſent facilia, ſed in arduis quibuſq. rebus, ac difficilibus elucebat. Quarū plurimas licet afferre poſſem lectu, ſcituq. digniſſimas; Tamen, quoniam, enumerare omnia longum eſſet, veniam ad ea, quæ præclariora videbuntur eius humilitatis, contemptuſq. gloriæ teſtimonia. Hæc verò quæ tandem? Primùm, quod ſacerdos factus, antequàm ad vllum publici honoris gradū proueheretur, illud in animo fixum propoſuit, votiſq. nuncupatis, & iteratis (vt ipſe ad Clementem VIII. ſcribens teſtatur) ſæpè firmauit, vt in priuato, ſimpliciq. vitæ genere optimè inſtituto, & eòuſque feliciter ducto, benè præcinctus Mundi contemptu, & expeditus vſque ad obitum permaneret: Itaque, licet eiuſdem Pontificis mandato, ad ſuſcipiendam Protonotarij ſedis Apoſtolicæ dignitatem non ſine magno dolore, ac repugnantia fuerit pertractus; tamen vbi ad ampliſſimum Cardinalatus gradum ab eodem Clemente ſe promouendum ſenſit, explicari non poteſt, quibus precibus, quibus gemitibus, quibus lachrymis, vt illam á ſe dignitatem auerteret, elaborarit. Conſiderabat enim (vt ipſius verbis pauliſper vtar) eminentem illam, ſublimemque omnibus abſolutam numeris ſanctitudinem vitæ, quam exigit durus exactor ab eo, qui Cardinalis eligendus eſt, illud aſſi-

duè

duè mente voluens, quod Dominus comminatus fuerat, iudicium videlicet subituros grauius, atque durius, maioremquè condemnationem eos accepturos, qui primas indignè cathedras occupassent; verebaturquè vehementer terribilem illam manum hominis contra candelabrum in pariete publico, in ipso Ecclesiæ albo scribentis, stateram, & pondera præferentis, quibus expendendus esset quilibet ad Cardinalatus dignitatem assumendus, & tanquam adulterinus procul eijciendus, ac reprobandus quisquis illis appensus inuentus fuisset minus habens. Igitur hæc ille, aliaque multa considerans, acerbissimo dolore angebatur, cum videret à tutissimo priuatæ vitæ portu se abstrahi, & ijs grauissimis honoribus cumulari, quibus sustinendis, & imbecillis sibi, pro sua humilitate, & indignus esse videbatur. Verùm quantò magis repugnabat, tantò magis in se Pontificis studium concitabat; & merebatur negando, quod esse nolebat, eòque dignior erat, quò se clamabat indignum. Quapropter per eiusdem Pontificis familiares seorsum abreptus, & cubiculo clausus, vixque tandem, vt audiretur multum rogans, admissus ante illius conspectum, post multam defensionem, illud vnum tantum ab eo responsum accepit, quo robusta voce diram anathematis protulit sententiam, si amplius resisteret, & nisi penitus acquiesceret. Cogitate quæso, qua fuerit animi perturbatione perculsus, cum talis erumpens è Cælo repentè tanto fragore tonitrus, fulmen æternę damnationis explodens, illius auribus intonuit. Quid hic faceret uir æquè obediens, atque humilis? Pareret? At propositam sibi priuatæ uitæ humilitatem diligebat. Resisteret? At plena illa terroris uibrata sententia, ut prorsus acquiesceret, impellebat. Igitur non potuit ita subactus non manus dare; quamquam non æquè animum dedit, qui, si licuisset, etiam manus retraxisset, ueluti alter Zara, maternum uterum (huius scilicet Congregationis domum) repetere mallens, quàm uinctus purpura progredi. Etenim (ut hoc etiam addam) tanto Congregationem hanc, ueluti spiritalem matrem, amore prosequebatur, ut acerbissimum sibi duceret ab ea, non dicam animo, sed

cor-

pore duntaxat vel ad breuissimum tempus posse diuelli. Quocirca in præfatione septimi annalium tomi, dum collatam sibi Cardinalatus dignitatem deplorat, quid inter cetera dicat, attendite; [Tanquam abortiuus sum proiectus ex vtero, illo videlicet, in quo semel conceptus spiritu, cupiebam formari in virum perfectum, nec exire, donec transferrer ad tumulum, ne oculus me videret. Maternum iure dixerim vterum domum illam, in qua post conceptionem illam meam coalescere cum fratribus meis, diemque extremum claudere absque aliqua lucis vsura, fulgore videlicet cuiuslibet dignitatis, in mentis firmo proposito erat.] Ex quibus verbis apparet non solum eius erga Congregationem hanc amor, & studium; sed & quàm humilitatis appetens, & quàm ab honoribus esset alienus. Iam verò, vt ad reliqua progrediamur, ad sublimem Cardinalatus dignitatem euectus an pristinam illam, & eòusque seruatam deseruit humilitatem? an laxiora defluentis purpuræ ornamenta circumferens, eorum assiduitate intumescere animo cœpit? an exoptare supremam illam, vno iam gradu proximam, culminis Pontificij dignitatem? Tantum abest, vt hæc effecerit, vt potius toto reliquæ vitæ suæ tempore nihil aliud magis, quàm Cardinalem se esse conquerens, misero sibi datam lucem doleret, cum tolerare illius honoris munera cogeretur. Fatebatur nihil sibi gratius in vita accidere posse, quàm si grauissimum illud onus aliquando deponeret: tum demum sibi videri Cælo pedem se illaturum fuisse, cum ad suum priuatæ vitæ statum rediens, Cardinalis esse desijsset; id, quod non solum multis à Deo precibus, sed etiam ab ipso Pontifice flagitauit. Nihil enim ea dignitas illi nouũ afferebat, nisi, vt cum prodesset quidem pluribus, sibi magis metueret, ne illa sibi à Deo pro laborum suorum mercede tribueretur. Atque hinc illud extitit, vt subitò Cardinalis factus, diuinæ maiestati voto promiserit, nihil se vnquam facturum, quo viam sibi patefaceret ad Pontificiam dignitatem consequendam: quod deindè sic præstitit, vt potius ea gesserit, quibus intercludi sibi ad illam aditum sentiebat. Nimirum non à conciliata sibi Regum, ac Principum gratia, non

ab

ab humanis, quæcunque illa essent, præsidijs, sed à solius Dei cupiebat voluntate pendere, si quid tandem honoris sibi aliquando contingere potuisset; cum interim non id quæreret ipse, sed fugeret; immo verò, vt Helias aquam ad ligna flammis de Cælo deductis comburenda, sic ille ad dignitates arcendas contraria, quantum in se ipso erat, apponeret: sua videlicet animi demissione contentus, & ab omni cupiditate gloriæ remotissimus. Atque hæc humilitatis virtus, vt in eo maxima, sic semper aliarum fuit fæcunda parens, custosque virtutum, in quibus profectò sic enituit, vt si explicare singulas vellem, vix ad finem posset oratio peruenire. Quid enim dicam de effusa illa in eleemosynis erogandis largitate, cuius illud præclarum adhuc adolescens indicium præbuit, quod, vt cuiusdam familiæ egestati subueniret, quam audierat à concionatore Populo commendari, cum nihil aliud tunc, præter tria solum haberet indusia, quæ à parentibus nuper acceperat, ea in eleemosynam libentissimè tradidit, alienæ magis consultor inopiæ, quàm subleuator suæ? Quid dicam de eleemosynis, quas deinde Cardinalis creatus admirabili charitate largitus est? Hac Sanctorum Martyrum Nerei, & Achillei Ecclesiam penitus collapsam restituit. Hac Sancti Gregorij cognomento magni templum exornauit: Sanctæ Syluiæ eiusdem Gregorij matris memoriam erexit, atque illustrauit. Hac religiosis Franciscanæ familiæ fratribus, quos Capuccinos vocant, Soræ monasterium à fundamentis extruxit. Hac puerorum, ac puellarum, quæ Dispersæ nuncupantur, patrocinium suscepit: religiosorum cœnobijs ea, quæ ad victum necessaria erant, frequenter suppeditauit: Virginibus Deo dicandis dotes impertiuit: Inopes, ac præcipuè peregrinos humaniter hospitio excepit, ac sustentauit: plurimos singulis quibusque mensibus certis stipendijs aluit; omnium denique necessitates quantum potuit, ac fortassè etiam plusquam potuit, subleuauit; vt propterea mirandum non sit eum sua ferè omnia tàm celeriter in eleemosynam tribuisse, quando, si potuisset, multo plura, charitate compulsus, libentissimè erogasset. Age iam, quid dicam tantam illius erga se in ijs,

quæ

quæ ad corpus pertinent, extitisse seueritatem, vt vel grauissimis defessus laboribus nunquam ad satietatem, vix ad necessitatem somnum caperet? & quatuor tantum, aut quinque ad maximum contentus horis, reliquam noctem somno quidem vacuam, sed orationibus, ac studijs plenam traduceret? Mitto, quod is erat in eius vestitu, ac supellectili modus, vt etiam in Cardinalis dignitate constitutus, indumentorum elegantiam, & domesticorum parietum ornamenta repudiaret. Taceo perpetuam in cibo, potuque parsimoniam, qua, vt ad laborum cursum perficiendum expeditior esset, vtebatur. Non dicam piam illam consuetudinem Vrbis Xenodochia, manè, ac vespere adeūdi à Beato Philippo sibi olim impositā, & à se per nouem annos adeò sine vlla intermissione seruatam, vt ne febri quidem laborans ab ea vnquam desisteret, in quo illi non rarò diuinitus accidit, vt deinde domum incolumis, ac benè valens reuerteretur. Non commemorabo assiduum illum, atque constantem in excipiendis confessionibus, & in sermonibus ad Populum ter, aut quater in hebdomada per quadraginta, & amplius annos habendis laborem, ac diligentiam; in sacrosancto Missæ sacrificio quotidiè celebrando religionem, erga sanctissimam Virginem Dei genitricem MARIAM eximiam pietatem, erga Beatos Apostolos Petrum, & Paulum animi studium, & in eorum Basilica quotidiè inuisenda admirabilem per multorum annorum spatia perseuerantiam; à quo pietatis officio nec æstiui solis ardoribus, nec glacialis hyemis, ventorumque asperitate retrahebatur. Omitto eius in rebus opportunè gerendis prudentiam, modestiam in prosperis, in aduersis fortitudinem, in omnibus cælestis præsidij fiduciam, & stabilem cum ipsius Dei voluntate consensum. Illum velim Auditores vobis ante oculos inspiciendum ponatis æstuantem diuinæ gloriæ zelum, & in Ecclesia Catholica defendenda, amplificandaque studium singulare, quo sic perpetuò flagrauit, nihil vt vnquam esset, aut reperiri posset tàm arduum, tàm laboriosum, tanta periculorum multitudine vallatum, quod ei suaderet aliquando, vt taceret, aut dissimularet, aut prætermitteret,

 quod

quod pro diuini nominis gloria , Ecclesiæque dignitate tuenda omninò sibi agendum esse iudicasset. Hinc Christiana illa, & Apostolico viro digna in loquendo, scribendoque libertas, à qua inuictum eius animum non dicendæ veritatis admiranda nouitas, non inanis hominum timor, non vanæ spes, non indoctorum dicta, vel facta, non aduersantium ora, vultusque retardare potuerunt. Intelligebat enim verbis suis vetustiorem esse veritatem, eamquè rebus omnibus, quæ caducæ sunt, antiquiorem sibi esse debere; neque dubitandum, quin illa semper de suis hostibus triumphum esset gloriosissimum reportatura. Et hic eius veritatis amor, & Ecclesiæ Catholicæ , quam sibi velùti carissimam sponsam electam, dilectamq. tueri cupiebat, zelus ardentissimus tantum illi suppeditabat acumen ingenij, tantam verborum, sententiarumque grauitatem, vt aduersus Ecclesiæ inimicos non verba dicere, sed fulminare; non scribere, sed tela iacere, eosque altius cruentare, atque interimere videretur. Hic ego PP.AA. de illius annalibus pauca dicturus, rogo, obtestorque vos, vt me pro vestra benignitate paulò attentius audire non grauemini. Neque verò orationem meam, quæ ad finem accedit, in referendis Beato parenti nostro Philippo gratiarum actionibus, insumam, quas illi Baronius in octauo suorum annalium tomo vberrimas refert, quippe quòd in ijs conscribendis eum habuerit ob iteratas sæpè iussiones auctorem, impulsorem, semper astantem operi, vrgentem præsentia, instantem verbis, & quasi quotidiani pensi, atque operæ exactorem: Neque in laudanda illorum veritate, ordine, stylo, multitudine, quos ille quamquam innumeris tum publicis, tum domesticis occupationibus detentus, nemine collaborante perfecit, ac septies in Oratorio nostro, (vbi quotidiè excepto sabbato quatuor sermones à nostræ Congregationis sacerdotibus habentur) repetiuit: Sed hoc vno contentus ero, si quantum indè vtilitatis in Ecclesiam Catholicam promanarit, breuiter demonstrauero. Itaque reducite quæso vobis in memoriam scelestos illos, ac nefarios hæreticorum impetus, quibus olim in Ecclesiam inuadentes, vel prosternere penitus eam, si

potuis-

potuissent, vel certè grauiter affligere conabantur. Quantum elaborabant, & iniquis machinationibus, ac dolis moliebantur, vt diuinum verbum, & sacrarum historiarum antiquitatem peruerterent, aut abolerent, consarcinatis ab ineunte Ecclesia vsque ad pleraque secula centurijs, vndè expugnari antiquarum traditionum veritatem posse sperabant? Quid non egerunt, vt Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Catholicæ potestatem omnem, vel funditus euersam, vel maximè debilitatam, atque imminutam viderent? Verùm quod fuit Ecclesiæ Catholicæ gaudium, quæ lætitia, cum vidit ex aduerso consurgere nostrum hunc Ducem antesignanum Cæsarem Baronium, prælia Domini præliaturum, eaque victoriæ monumenta præferentem, annalium, inquam, volumina, quibus veluti obiectis lapidibus, & laborantem tueretur Ecclesiam, & confractis inimicorum telis, eisque penitus debellatis, triumphale carmen, tota sibi Ecclesia gratulante, decantaret? In quo quidem certamine qualem ille victoriam est consecutus, nisi eam, quam exoptabamus vniuersi? Nam si Apostolicas traditiones, & legitimos Ecclesiæ ritus ita explicatos iam, & illustratos esse gaudemus, quis magis, & explicuit, & illustrauit, quàm Baronius? Quis sacras plerasque synodos in occultis tenebris delitescentes, & ob præposterum ordinem, vel altum silentium, haud satis manifestas, accuratius conquisiuit, & quodammodo rediuiuas fecit, quàm Baronius? Quis præterea sanctorum martyrum res præclarè gestas, labores, victorias & suo ordine aptè disposuit, & maiore veritatis luce collustrauit, quàm Baronius? Denique quis eius doctissimos euoluat Annales, qui expressum vbique non videat acerrimum Catholicæ Fidei propugnatorem, defensorem antiquitatis, hæreticorum malleum, veritatis custodem, vindicem Ecclesiasticæ potestatis? O virum æterna memoria dignissimum! qui ea facere potuisti, quæ semper omnis ætas admirabitur, quę posteritas alet, quę uigebunt immortalitate omnium subsequentium seculorum.

At quid nunc mihi animum concutit? Dicam, an taceam? En conuersum est in luctum gaudium nostrum, & extrema

gaudij luctus occupat. En quod mortale fuit, perijt; quod nolebamus, aduenit. O deplorabilem tanti viri iacturam! ò acerbam mortem, quæ tantum nobis præsidium sustulisti! Vbi nunc, Auditores, Caput illud ob antiquam cæsariem reuerendum, refertissimus sapientiæ thesaurus, rerum omnium gestarum absolutissima bibliotheca, viuumque compendium? Vbi illa manus, quæ tot antiquorum scripta euoluere, tàm laboriosum, ac immensum eruditissimorum annalium opus inchoare, ac feré ad extremum perducere terminum potuit? Vbi, inquam, manus illa, quæ duodecim annalium tomos dum extruxit, totidem videtur in Ecclesia militanti posuisse, cælesti illi ciuitati consimilia fundamenta? aut certé quemdam quasi hortum deliciarum, in quo pacis tranquillitate donatis solatium capere, & varios, iucundissimosque decerpere liceat sapientiæ flores? aut denique turrim fortissimam videtur erexisse militaribus præsidijs communitam, vndé belli tempore aduersus Ecclesiæ Catholicæ hostes arma sumere, ac strenué dimicare possimus? Vbi totius corporis dignitas, qua veluti quodam venerabili indumento excelsus ille animus vestiebatur? Vbi Sol ille, qui totam illustrabat Ecclesiam? Vbi columna illa solidissima, cuius firmitate Catholicę Ecclesiæ domus fulciebatur? Proh dolor! occidit sol, obscuratus est splendor eius, retraxit lumen suum, & quæ steterat columna, iam concidit. Et poterit nunc quisquam nostrum Auditores, in ædificio domus Ecclesiæ coagmentatus, & eiusdem Fidei, charitatisque coniunctione compactus non sentire tam grauem casum, non contremiscere, non commoueri? Poterit hæc vniuersa Ciuitas, cui tanti viri conspectu, & colloquio frui iucundissimè licuit, non deplorare, non conqueri; dum exterarum regionum incolæ, ad quos eius solum scripta, famaquè peruenerant, auditam duntaxat illius ægrotationem sic lamentabantur, vt, quas Romam scribebant literas, plenas doloris, non tàm atramento exaratæ, quàm fluentibus lachrymis conscriptæ esse viderentur? Quod si eos tantus ex illius morbi fama dolor inuasit; quæ suspiria, quas lachrymas, quæ doloris sunt

argu-

argumenta præbituri, cum intelligent Cæfarem Cardinalem Baronium, fibi amantiffimum, morte fublatum? Ergo nos non commoueamur animo præfentes, quando qui longiffimè abfunt, vnà cum Baronio quodammodo conciderunt? Vereor fané (quod feré pudet me dicere) ne ab exteris vt dolore, fic & amore fuperemur: nimirum nefcio quo modo minoris facere videamur propria, quæ maximé fufpiciunt alieni. Deus immortalis! quas voces, quos gemitus exaudiremus etiam mortuorum, fi & illi quoque vociferari, & nos illorum fonos auribus percipere valeremus? immò verò, quid ego mortuos commemoro? imagines quoque (fi fas eft dicere) templa, antra, folitudines, lapides ipfi, fi poffent, conclamarent, debitas videlicet Baronio exequias perfolutura, à quo fuam, quam habent in hominum memorijs vitam, fe accepiffe teftarentur. Et poterit quifpiam noftrum ne fignum quidem debiti doloris oftendere, cùm eum amiferimus, qui fuis tum exemplis, tum fcriptis ad Chriftianam fidem, pietátemque mirificé impellentibus, fpiritualem gratiæ vitam, plurimis in Chrifto genitis filijs Deo adiuuãte largitus eft, genitos aluit, & ad æternam vitam, felicitatemque tranfmifit? Quid? quòd immaniffimi Catholicæ fidei hoftes triumphare fibi gaudio nunc videntur, quòd Baronium amiferimus: nos verò, quibus inimicorum noftrorum lætitia dolor effe debet, ea carebimus pietate, vt neque de nobifmet ipfis doleamus? Nefcio, quid iam amplius dicam Auditores. Dolere vos quidem pro tanti viri amiffione, vt par eft, & vefter hic luctus oftendit, crediderim: Ego verò, dum id vobis perfuadeo, ita me afflictum fentio, ita debilitatum, vt plané neceffe fit lenire paululum dolorem meum. Verùm in quo tandem me ipfe confolabor? Laudaui Baronium, quia talem habuimus, qui dignifsimus fuit, vt omnium ore laudetur. Dolui, quia eum amifimus, quem nobis vtilifsimum fentiebamus. Iam verò quid fupereft, in quo recreari animus pofsit? Num cogitabo eum hac lege natum, vt mori aliquando debuerit? fed confolatio hęc eft peruulgata maximè, qua vna fe à luctu temperare folent etiam ij, qui fpem æternæ vitæ non habent.

Eo

Eo me igitur ſolatio conſolabor, quòd illud in Cęlis pręmium te percepiſſe arbitror Baroni, quod tuis optimis virtutum meritis debebatur, quippè cum talis mors tua fuerit, quæ benè anteactæ vitæ cumulatè reſponderit. Etenim Auditores, poſtquam certum mortis ſuæ tempus, ſingulari Dei beneficio prænouerat, quod etiam in quibuſdam ſchedulis notatum reliquit, ac ſæpè prædixit, quamquam extremum illum diem ſemper in omni vita meditari conſueuerat, ita vt non in mente ſolùm, ſed etiam in ſigillo, quo literas obſignabat, mortis imaginem retineret impreſſam, & quicquid audiret, quicquid loqueretur, quicquid ageret, perenni mortis, iudicijque meditatione condiret: tamen vt ad eam non niſi paratiſſimus, & quaſi expertus accederet, ſingulis diebus, precibus ab Eccleſia inſtitutis, ſpiritum ſuum Deo Optimo Maximo, quaſi quotidiè moriturus, commendabat. Itaque appropinquante iam morte, quam à ſe diù expectatam lætus excepit, cùm corporis viribus ob diuturnos labores, & inediam penitus exhauſtis, iaceret in lectulo, perpetuam illam cogitans æternitatem, & dulciſſimum IESV nomen identidem repetens, ſacramentis omnibus piè ſuſceptis, intentis in Cælum oculis, poſt diem feſtum Sanctorum Petri, & Pauli, ſub eorum patrocinio placidiſſimè efflauit animam, & vt confidimus, in beatiſſimam illam cæleſtium animorum Patriam euolauit. O te felicem, cuius benè actam vitam felicior mors, mortem verò feliciſsima vita conſecuta eſt! Hoc meum eſt gaudium, hoc leuamen doloris mei. Quod in te fuit immortale mors vlla non læſit, & quod mortale ſurripuit, illud eſt glorioſius redditura. Quamquam non hoc vno duntaxat animi mei lætitia continetur; ſed illud accedit, quòd nos, & vniuerſam Eccleſiam, ſicut viuens in terris ſummoperè diligebas; ita ſperandum eſt fore, vt in Cælo iam poſitus tuis apud Deum precibus multò magis, quàm antea protegas, atque defendas. Noſtrum nunc eſt Auditores, vt mæſti de illius diſceſſu, læti de felicitate, non ſolum eius memoriam ſumma cum charitate celebremus; ſed

egre-

Eo me igitur ſolatio conſolabor,quòd illud in Cęlis prę̨mium te percepiſſe arbitror Baroni, quod tuis optimis virtutum meritis debebatur, quippè cum talis mors tua fuerit, quæ benè anteactæ vitæ cumulatè reſponderit. Etenim Auditores, poſtquam certum mortis ſuæ tempus, ſingulari Dei beneficio prænouerat, quod etiam in quibuſdam ſchedulis notatum reliquit, ac ſæpè prædixit, quamquam extremum illum diem ſemper in omni vita meditari conſueuerat, ita vt non in mente ſolùm, ſed etiam in ſigillo, quo literas obſignabat, mortis imaginem retineret impreſſam, & quicquid audiret, quicquid loqueretur, quicquid ageret, perenni mortis, iudicijque meditatione condiret: tamen vt ad eam non niſi paratiſſimus, & quaſi expertus accederet, ſingulis diebus, precibus ab Eccleſia inſtitutis, ſpiritum ſuum Deo Optimo Maximo, quaſi quotidiè moriturus, commendabat. Itaque appropinquante iam morte, quam à ſe diù expectatam lætus excepit, cùm corporis viribus ob diuturnos labores, & inediam penitus exhauſtis, iaceret in lectulo, perpetuam illam cogitans æternitatem, & dulciſſimum IESV nomen identidem repetens, ſacramentis omnibus piè ſuſceptis, intentis in Cælum oculis, poſt diem feſtum Sanctorum Petri, & Pauli, ſub eorum patrocinio placidiſſimè efflauit animam, & vt confidimus, in beatiſſimam illam cæleſtium animorum Patriam euolauit. O te felicem, cuius benè actam vitam felicior mors, mortem verò feliciſsima vita conſecuta eſt! Hoc meum eſt gaudium, hoc leuamen doloris mei. Quod in te fuit immortale mors vlla non læſit, & quod mortale ſurripuit, illud eſt glorioſius reddituta. Quamquam non hoc vno duntaxat animi mei lætitia continetur; ſed illud accedit, quòd nos, & vniuerſam Eccleſiam, ſicut viuens in terris ſummoperè diligebas; ita ſperandum eſt fore, vt in Cælo iam poſitus tuis apud Deum precibus multò magis, quàm antea protegas, atque defendas. Noſtrum nunc eſt Auditores, vt mæſti de illius diſceſſu, læti de felicitate, non ſolum eius memoriam ſumma cum charitate celebremus; ſed

egre-

egregias virtutes, quibus in æterna luce constitutus, & cum Deo ipso coniunctus est, sic imitemur, vt ipsi tandem aliquando ex labore ad quietem, ex caligine ad lucem, ab exilio hoc misero ad felicissimam Patriam, ab hac funesta lachrymarum valle ad supernas beatorum ciuium sedes commigrare valeamus. Amen.

*

LAVS DEO.

